

104815

Quisling-initiativ for å redde Tysklands-fanger.

Som et a propos til interessante fremstillinger og polemikk i det siste vedrørende "de hvite bussene" m.m. skal her nevnes den visst lite kjendte historiske kuriositet som Quislings redningsforsøk for Tysklands-fanger i verdenskrigens slutfase er. Det minnes om at den tyske jurisdiksjon i Norge hele tiden var en torn i øyet på Quisling, som også via Statspolitiet, "Folkedomstolen" og "Politiets Særdomstol" nok faktisk fikk holdt endel saker unna Sicherheitsdienst og SS-Polizeigericht Nord, hvor de etter all sannsynlighet ville blitt strengere ansett og pådømt enn tilfellet således ble. "ett er det også å nevne det utrettelige arbeid som Adolf Hoel i forståelse med Quisling drev for å få løslatt arresterte studenter etter Aula-brannen. Det bar gode frukter, for såvidt som av ca. 1250 arresterte til slutt "bare" 644 ble sendt til Tyskland, mens de øvrige ble løslatt. Av disse 644 kom 144 tilbake for krigens slutt, de fleste i november-desember 1944.

Selve hovedfremstøtet skjedde ved Quislings besøk hos Hitler i januar 1945. Nu slapp riktignok Terboven til hos Hitler for Quisling, men om hans forslag ved omvendt besøksrekkefølge ville fått noen gunstigere mottagelse, kunde være ytterst tvilsomt. Quisling var ledsaget av blandt andre sin "uoffisielle utenriksminister" Stören. Fra folk i hans følge er overlevert hans forslag, som hadde som første punkt fredsslutning Norge-Tyskland. Under litra a) skal Norge erklæres nøytralt, og som følge herav under g) gis rett til tilbakeføring av alle deporterte. Et nytt forslag ble utarbeidet i Berlin da dette første ble avvist. Det er på enkelte punkter mindre vidtgående, men også dette inneholder kravene om opphør av tysk jurisdiksjon og hjemsendelse av alle Tysklands-fanger. Hverken dette eller noe annet i hans forslag ble det noe av.

Der fulgte nok et initiativ: I "Politiken" for 22.5.1945 leser man under overskriften "Quisling-Minister arresteret paa Angleterre? Var her for at optage Millionlaan hos den danske Stat" bl.a. følgende:

"Quislings mest betroede Mand, Chefen for det norske Udenrigsdepartement i Oslo Finn Stören er i Tirsdags ~~ble~~ anholdt paa Hotel d'Angleterre af Kriminalpolitiet.
 "Det ser ud til, at Finn Stören --- har været her i København i den interessante Mission at optage en norsk Kredit paa 10 Millioner Kr. i den danske Nationalbank.
 "Af et Dokument fundet i Störens Besiddelse, underskrevet af Quisling saa sent som den 26. April, fremgaar det, at Laanet skulde bruges til Finansiering af norske Børgeres Hjemsendelse fra Tyskland. ---"

Kjenner noen noe mere til dette ?

P.O. Storlid
 (Paradisvingen 1)
 4012 Stavanger

DALSTOPPEN
 2960 BRANDBU